

THEOLOGIA

BX4757

L547

BEATI A. M. BELLIGI

1845

EDICTO NOVA RECONDITA

CUI NOTA ACCEDUNT AMPLISSIME

DEE

DOMINI RECEVA

IN

DOMUS QUINTUS

DE

FONDO BIBLIOTECA PUBLICA DEL ESTADO DE NUEVO LEON

THEOLOGIA

MORALIS.

LIBRI SEPTIMI

TRACTATUS TERTIUS.

DE EUCHARISTIA.

CAPUT I.

DE ESSENTIA EUCHARISTIE.

DUBIUM I.

Quid sit Eucharistia.

189. In quo constituatur, sive consistat essentia Eucharistiæ? —
 190. Vide Resolutiones apud Busemb. circa rationem specificam, et
 numericam hujus Sacramenti. — 191. Qu. 1. An tota ratio speci-
 fica Eucharistiæ salvetur in alterutra specie? Qu. 2. Unde suma-
 tur unitas numerica Eucharistiæ? — 192. An Eucharistia sit nec-
 cessaria ad salutem necessitate mediæ? — 193. An Eucharistia sit
 necessaria Adultis ad vitam spiritualem conservandam?

189. — « RESP. est Sacramentum corporis, et Sanguinis
 » Christi sub speciebus panis, et vini, ad spiritualem Animæ
 » refectionem divinitus institutum. Ita communiter *Scholastici*.

Unde resolves sequentia :

« 1. Tam species consecratæ, quàm corpus et sanguis Christi,
 » intrinsicè, et essentialiter constituunt hoc Sacramentum :
 » ideoque falsum est, quod docuit *Waldensis*, corpus et san-
 » guinem Christi esse totum Sacramentum. Ratio est, tum
 » quia *Trident.* docet, corpus et sanguinem contineri hoc Sa-
 » cramento : tum quia, quatenus continetur, non est sensibile.
 » Item falsum est, quod docent *Marcilius*, et *Sotus*, solas species
 » constituere hoc Sacramentum; tum quia Eucharistia est ci-
 » bus cœlestis; tum quia adorari debet latria, ut docet *Tri-*
 » *dent.* »

Hic prænotandum quòd in omnibus Sacramentis tria distinguuntur, nempe Sacramentum tantum, res tantum, et Sacramentum ac res. *Sacramentum tantum* est illud quod significat; *Res tantum* est id quod significatur, sive effectus Sacramenti; *Sacramentum ac res* simul est id quod significatur ab uno, et significat aliud. In hoc autem Eucharistiæ Sacramento, *Sacramentum tantum* sunt species consecratæ, quæ tantum significant Animæ refectiones; *Res tantum* est ipsa reffectio; *Res et Sacramentum* est corpus Christi, quod significatur à speciebus, et gratiam significat. Hinc magna oritur quæstio inter DD., nempe in quo consistat essentia Eucharistiæ? Plures sunt sententiæ, sed duæ sunt magis receptæ. *Prima* sententia, quam tenet *Gonet, Man. t. 7. p. 185. Petrocor. t. 3. pag. 291. q. 2. et Salm. de Euchar. c. 1. ex n. 18. cum Soto, Gonz. Henr. etc.* dicit, quòd essentia sive ratio Sacramenti consistit in recto in solis speciebus: corpus autem Christi pertinet ad Sacramentum tantum in obliquo, id est tanquam quid extrinsecè connotatum. Probant 1. ex *cap. Cum Marthæ, de Celebr. Miss.* ubi sic dicitur: « Forma (id est species) est panis, et vini; » veritas, Carnis et Sanguinis: virtus, unitatis et charitatis. » Primum (id est species) est Sacramentum; et non res. Secundum (id est Corpus Christi) est Sacramentum, et res. » Tertium (id est effectus) est res, et non Sacramentum. » Cum igitur textus dicat species esse Sacramentum, et distinguat Sacramentum, à re simul et Sacramento, quod ait esse corpus Christi; Ergo (ut dicunt) totam rationem Sacramenti textus refundit solis speciebus. Probant 2. ex Trident. *sess. 13. Can. 1.* ubi habetur: » Si quis negaverit in SS. Eucharistiæ Sacramento contineri verè, realiter, et substantialiter corpus, et sanguinem Dom. N. Jesu Christi, anathema sit. » Ergo, si corpus Christi continetur in Sacramento, sequitur quòd species sint Sacramentum tantum continentes corpus Christi, ne dicatur corpus Christi contineri seipso.

190. — *Secunda* verò sententia, quam tenent cum *Busemb. Suar. D. 42. sect. 3. Cont. Tourn. to. 5. pag. 134. item Vasq. Conc. Val. etc. apud Salm. loc. cit. n. 29.* dicit Sacramentum Eucharistiæ consistere in recto sive essentialiter æquè in speciebus ac in Corpore Christi. Ratio, quia ex corpore Christi æquè ac speciebus unum fit Sacramentum. Christus autem continetur in Sacramento tanquam pars in toto, ut anima in homine, non verò tanquam aliquid extrinsecum à ratione Sacramenti. Et sic respondetur textui quem opponunt Tridentini. Hæcque ratio confirmatur à D. Augustino relato in *cap. Hoc est. 48. D. 2. de Consecr.* ubi docet hoc Sacramentum « duobus constare, visibili elementorum specie, et invisibili Dom. N. Jesu Christi carne et sanguine, sicut Christi Persona consistat ex Deo et homine. » Ad textum autem in *cap. Marthæ*: respondet *Lugo de Eucharist. D. 1. numer. 27.* (qui diversam sustinet sententiam, nempe quòd essentia Eucha-

ristiæ in recto consistat in corpore Christi, et in obliquo tantum in speciebus) quòd Pontifex, dicendo species esse sacramentum, non intendit dicere, quòd solæ species sint Sacramentum, sed quòd species in Eucharistia non habent aliud munus quàm Sacramenti; significant enim, et non significantur; ad differentiam corporis Christi, quod est Sacramentum simul et res, nempe quod significat gratiam, et significatur à speciebus; non autem textus excludit, quòd corpus Christi pertinet ad essentiam Sacramenti. Utraque sententia est probabilis.

2. Usus sive sumptio Eucharistiæ non est propriè ipsum Sacramentum, neque aliud Sacramentum ab eo distinctum, ut vult *Gabriel*; nec pars illius, sive essentialis, sive integralis, ut *Aureolus*; sed tantum applicatio, sive conditio ut Sacramentum operetur.

Omnia alia Sacramenta, ut sub initio hujus *lib. 6.* notavimus, dicuntur *transeuntia*, quia tum solùm sunt Sacramenta, cum conficiuntur et applicantur. Hoc tantum Eucharistiæ Sacramentum dicitur, *permanens*, quia consistit in re permanente, et sic Corpus Christi post consecrationem existens sub speciebus panis est verè et propriè Sacramentum, sive sumatur, sive in Sacrario servetur, ut habetur definitum in Trident. *sess. 13. Can. 4.* ubi: « Si quis dixerit, peracta Consecratione, in » admirabili Eucharistiæ Sacramento non esse Corpus, et » Sanguinem Dom. N. Jesu Christi, sed tantum in usu..... » anathema sit. »

3. Etsi quælibet species, imò quævis pars speciei, sit integrum et essentialiter perfectum Sacramentum, ideoque Sacramentum Eucharistiæ, sub speciebus panis et vini, physicè et materialiter specie differat; moraliter tamen, et in ratione Sacramenti est unum specie infima Sacramentum: tum quia est unum signum rei sacræ, tum quia ordinatur ad unum specie infima finem. Vide *S. Th. qu. 73. art. 1.*

4. Etsi physicè loquendo, tot sunt numero Sacramenta, quot numero species, vel etiam partes specierum: moraliter tamen unum numero Sacramentum est; quod per modum unius proponitur, et sumitur; quia id ad unum finem, scilicet ad unam refectionem spiritualem, refertur.

5. Hostiæ in diversis altaribus rectè concipiuntur ut distincta Sacramenta; contra verò, si Sacerdos unam Hostiam in plures partes dividat, vel plures Hostiæ simul sumat (eadem est ratio plurium specierum diversæ rationis), non ideo dicitur accepisse plura numero Sacramenta. »

191. — Super his ante omnia prænotandum id quod habetur in Trident. *sess. 13. c. 3.* « Corpus (existere) sub specie panis, et Sanguinem sub vini specie ex vi verborum; ipsum autem Corpus sub specie vini, et Sanguinem sub specie panis, Animamque sub utraque, vi naturalis illius connexionis, et concomitantæ..... Divinitatem porro propter ejus cum » Corpore et Anima hypostaticam unionem. Item *sess. 21. c. 3.*

» habetur : Quamvis Redemptor noster hoc Sacramentum in
 » duabus speciebus instituerit, tamen fatendum est, etiam sub
 » altera tantum specie totum atque integrum Christum, ve-
 » rumque Sacramentum sumi; ac propterea quod ad fructum
 » attinet, nulla gratia necessaria ad salutem eos defraudari,
 » qui unam speciem solam accipiunt. » Sed quæritur 1. an
 tota ratio specifica hujus Sacramenti salvetur in sola specie
 panis, aut vini, seorsim sumpta? *Prima* affirmat, quam tenent
Bellarmin. l. 4. de *Euch.* c. 22. et *Gonz. Nunnus*, et alii apud
Salm. cap. 2. n. 16. Ratio, quia quælibet species rationem
 habet integri convivii, cum per concomitantiam Sanguis veniat
 sub specie panis; et Corpus sub specie vini. Idque arguunt
 ex illis verbis Tridentini, ut supra: « Sub altera tantum
 » Specie verum Sacramentum sumi. » *Secunda* verò probabili-
 or sententia dicit, totam rationem specificam Sacramenti
 non salvari, nisi in utraque specie. Ita *Lugo de Euch.* de 2.
 sect. 1. *Tournely in Prælec. Theolog.* t. 8. pag. 151. ac suus
Continuator to. 5. pag. 134. et *Salm.* cap. 2. n. 17. cum *Lé-
 desma, Corneio, etc.* Ratio, quia, licet per concomitantiam
 Corpus Christi veniat sub specie vini, et contra: quod sufficit
 quidem ad totum assequendum fructum Sacramenti, ut docet
 concilium; hoc tamen per accidens evenit, quia nunc San-
 guis non potest à Corpore separari, sed non per se; nam si in
 triduo Passionis Apostoli celebrassent, utique Sanguis non ve-
 nisset sub specie panis. Unde, cum sub altera tantum specie
 vi verborum et per se ponatur tantum Corpus, vel Sanguis,
 non potest per se significari per alterutram speciem tota refec-
 tio cibi et potus, in qua consistit ratio specifica hujus Sacra-
 menti. Et pro hac sententia videtur expressè esse *D. Th.* 3.
 p. q. 73. art. 2. ad 2. cum ibi sic dicat: « Panis et vinum ma-
 » terialiter quidem sunt plura signa, formaliter verò, et per-
 » fectivè unum, in quantum ex eis perficitur una refectio. »
 Ergo formaliter, seu quoad rationem specificam Sacramenti,
 non perficitur in ratione significandi refectio, nisi in utraque
 specie.

Quæritur 2. unde sumatur unitas numerica hujus Sacramenti?
 Alii dicunt sumi ab unitate Corporis Christi, ut *Lugo* et *Suar.*
 Alii à physica continuatione partium ipsarum specierum, et
 ita dicunt tot esse Sacramenta, quot sunt species panis vel
 vini physice discontinuæ, ut *Vasq. etc.* Alii à morali conjunctione
 specierum inter se, ut *Salm.* c. 2. n. 46. cum *Soto*, et *Bel-
 larm.* qui tenent, quòd plures species consecratae, etsi dis-
 continuæ, et licet physice sint plura Sacramenta, moraliter
 tamen unum sunt Sacramentum ex morali conjunctione, quam
 habent dum per modum unius proponuntur aut sumuntur; et
 hæc sententia videtur probabilior cum *Busem. ut supra.*

Quoad species igitur hujus Sacramenti concludendum, quòd,
 licet quælibet species sit materialiter diversa, moraliter tamen
 utraque constituit unum Sacramentum, cum utraque significet

unum convivium ex cibo et potu constans. Quoad numerum
 verò, dicendum quòd numerus sumitur ex multiplicitate sump-
 tionum; Unde si una species, vel una hostia distribuitur plu-
 ribus, vel eidem personæ in diversis vicibus moraliter distinctis,
 diversa sunt numero Sacramenta. E converso, si alicui eodem
 tempore ministrarentur ambæ species, vel plures partes ejus-
 dem speciei, unum esset Sacramentum. Sic pariter, si diversæ
 species consecratae eodem tempore, et in eodem Altari propo-
 nuntur unum erit Sacramentum; Si verò eadem species divi-
 duntur, et in diversis proponuntur Altaribus, diversa erunt
 Sacramenta.

192. — Quæritur 3. An Eucharistia sit necessaria ad pri-
 mam justificationem obtinendam? Supponitur ut certum cum
S. Th. p. 3. q. 80. ar. 11. Eucharistiam esse ad salutem neces-
 sariam necessitate Præcepti, non solùm Ecclesiastici, sed etiam
 Divini, ex *Luc.* 22. *Hoc facite in meam commemorationem.* E
 contrario certum est non esse necessariam necessitate Medii,
 secundum realem susceptionem, ut asserunt *Salm.* c. 3. m. 6.
 communiter contra Hæreticos. Dubium est, an sit necessaria
 saltem in voto, necessitate Medii? *Prima* sententia negat cum
S. Bon. Suar. Vasq. Caj. Laym. Bon. etc. apud *Salm.* ib. n.
 14. Ratio, quia hoc Sacramentum non est institutum ad cau-
 sandam primam Gratiam. Et ideo Concilium *Trid.* sess. 13.
 c. 6. damnat dicentes, præcipuum fructum hujus Sacramenti
 esse remissionem peccatorum. *Secunda* tamen probabilior sen-
 tentia, quam tenent *Conc.* p. 317. n. 6. *Sot. Led.* et plures
 cum *Salm.* n. 16. docet votum saltem virtuale, et implicitum
 Eucharistiæ, respiciens hoc Sacramentum ut finem vitæ spi-
 ritualis, esse necessarium necessitate Medii ad salutem tam
 adultis, quam parvulis. Adulti autem tale votum habent, dum
 Sacramenta Baptismi, aut Pœnitentiæ suscipiunt; voluntas
 enim ipsorum omnia Præcepta implendi, hoc etiam præceptum
 Eucharistiæ saltem implicite comprehendit: Parvuli verò vo-
 tum habent, non ex voluntate propria, sed ex voluntate impli-
 cita Ecclesiæ, quæ pueris applicatur sicut applicatur voluntas
 suscipiendi Baptismum. Et hanc docet *S. Thom.* p. 3. qu. 79.
 art. 1 ad 1. ubi ait: « Hoc Sacramentum ex seipso virtutem
 » habet Gratiam conferendi, nec aliquis habet Gratiam ante sus-
 » ceptionem hujus Sacramenti: vel nisi ex aliquo voto ipsius,
 » sicut adulti, vel voto Ecclesiæ, sicut parvuli. Et probatur
 » primò ex *Joan.* 6. Nisi manducaveritis Carnem Filii homi-
 » nis, etc., non habebitis vitam in vobis. » Probatur secundo
 ratione, quia Sacramenta Baptismi, et Pœnitentiæ, quæ certè
 sunt necessaria necessitate Medii, saltem in voto, ad primam
 Gratiam obtinendam, non conferunt Gratiam, nisi respiciendo
 ad Eucharistiam, ut ad finem omnium Sacramentorum.

193. — Quæritur 4. An Eucharistia in re, vel in voto sit
 medium necessarium Adultis ad vitam spiritualem conservan-
 dam? Negant *Suar. Vasq. Durand. etc.* apud *Salm.* c. 3.

n. 34. dicentes ad hoc alia adesse media. Sed communiùs et veriùs affirmant *Soto, Gonz. et Salm. n. 36. cum S. Thom. p. 3. q. 80. art. 11. ad 2.* Ratio, quia sicut vita corporis diu non potest conservari sine cibo materiali, ita vita Animæ sine hoc cibo spirituali, saltem in voto, et quidem explicito in eo, qui necessitatem hujus Sacramenti advertit.

Hinc tenent *Salm. n. 42. cum Corneio, etc.* non excusari à peccato, etiam qui semel in anno Eucharistiam sumunt, si norint Communionem tam raram eis non sufficere ad perseverandum, habita ratione propriæ infirmitatis. Vide dicenda n. 295.

DUBIUM II.

Quæ Materia Eucharistiæ.

194. Quæ sit Materia proxima hujus Sacramenti? — 195. De obligatione consecrandi sub utraque specie. Vide quæ habentur apud Busemb. — 196. Dub. 1. An hæc obligatio sit de jure Divino, vel Ecclesiastico? Dub. 2. an Papa possit in eâ dispensare? Dub. 3. An sit valida Consecratio unius speciei sine altera? — 197. An aliquando per accidens possit una species sine altera consecrari?

194. — «NOTA; sicut in aliis Sacramentis est duplex materia, proxima, et remota, ita etiam hîc, sed ordine inverso: » nam in aliis, materia remota est res permanens; proxima verò » ejus usus, qui transit: hîc verò remota transit, et proxima » manet, scilicet species panis, et vini. Quæritur ergo tantùm » de remota, illa scilicet, quæ facta consecratione transit in » Corpus et Sanguinem Christi.
« Resp. Materia Eucharistiæ est tantùm panis, et vinum.
» Est de Fide, et probatur ex institutione Christi, *Matth. 26.*
» et *Luc. 22.* Et quidem utraque materia, panis, et vinum, est » ita necessaria ad hoc Sacramentum conficiendum, ut per se » nunquam licitè possit una consecrari absque alia: quod » patet tum ex facto Christi, *22. Luc.* tum ex *Trid. sess. 22.*

Unde resolves:

195. — « 1. Consecratio utriusque speciei est juris Divini, » quia ratio Sacrificii, sine quod non fit, exigit utramque.
« 2. Non licet alteram tantùm speciem consecrare, in ne- » cessitate etiam gravi, v. g. ut moribundo detur Viaticum.
» *Suar. etc. comm.*
« 3. Nec Pontifex in eo potest dispensare ullo casu. *Ita » comm. Suar. 3. pag. d. 55. sess. 4. etc.* contra quosdam.»
196. — Certum est necessarium esse de necessitate præ- » cepti consecrare Eucharistiam sub utraque specie, ut docet » *D. Th. 3. p. qu. 80. art. 12. ad 2.* cum aliis communiter, ex » *c. Conferimus. D. 2. de Consecr. et ex Trid.* ut mox infra: » Unde commune ac certum est apud omnes, nec etiam in ar-

ticulo mortis licitum esse consecrare unam speciem ad Via- » ticum infirmo porrigendum. Vide *Salm. cap. 4. num. 37. Bo- » nac. D. 4. quæst. 2. p. 3. n. 9.* et alios passim. Sed dubi- » tatur 1. utrum præceptum hoc sit Divinum, an Ecclesiasti- » cum? *Naoarr. Man. c. 25. n. 92. et Adrian. Major, etc. ap. Cont. » Tourn. t. 5. p. 723.* dicunt esse Ecclesiasticum. Sed omnino » tenendum esse Divinum cum *Suarez dist. 43. sess. 3. Tourn. » in Prælect. t. 4. p. 376. Conc. t. 8. p. 425. n. 8. et Bon. de. » 4. q. 2. p. 3. n. 5 cum Caj. Soto, Palud. Reg. Fill.* et aliis » communiter. Idque patet ex *Trid. s. 22. c. 1.* ubi dicitur » Christum præcepisse Sacerdotibus, ut Corpus suum offerrent » non aliter quàm sub utraque specie, en verba Concilii; « Chris- » tus Corpus, et Sanguinem suum sub speciebus panis et vini » Deo Patri obtulit, ac sub earundem (nota) rerum symbolis » Apostolis, ut sumerent, tradidit, et eisdem eorumquè in Sa- » cerdotio successoribus, ut offerrent præcepit per hæc verba: » Hoc facite in meam commemorationem; uti semper Catho- » lica Ecclesia intellexit, et docuit.»

Dubitatur 2. an Pontifex possit in hoc præcepto dispensare? » Affirmant plures graves DD., ut *Az. Alan. Gabr. Henr. etc. » ap. Salm. l. 4. n. 41.* idque probabile putant *Sanch. de Matr. » l. 8. d. 6. n. 6. et Cont. Tour. t. 5. p. 725. Concl. 2. cum Ysamb.* » Et probant ex *Trid. s. 21. c. 2.* ubi dicitur: « Hanc potes- » tatem perpetuò in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorum » dispensatione salva illorum substantia, ea statueret vel mu- » taret, quæ suscipientium utilitati, seu ipsorum Sacramen- » torum venerationi... magis expedire judicaret.» Sed negant » communiter *Suarez d. 43. s. 4. Lugo de Euchar. d. 10. s. » 8. Conc. p. 425. n. 8. Salm. c. 4. n. 44. cum Gon. Cajet. Soto, » Syloest. Val. etc.* Ratio, quia Ecclesia, etsi potest immuta- » tiones facere circa administrationem Sacramentorum, ut lo- » quitur Concilium, non autem potest circa ea quæ in Sacra- » mentis administrandis sunt de præcepto Divino, prout est » Consecratio utriusque speciei, ut mox supra probavimus. Sed » hæc ratio non omnino convincit, nam ut dicemus *de Matr. n. » 1119.* juxta plurimum sententiam, probabiliter potest Papa etiam » in præceptis Divinis dispensare cum justa causa in aliquo casu » particulari, vel saltem tunc interpretari Divinum præceptum. » Hoc tamen non obstante, primam sententiam dico non posse » in proximè deduci, quia (ut mox dicemus in *seq. dub. 3.*) » probabile est non fieri Sacramentum nisi in Sacrificio, ad quod » (juxta nostram sententiam referendam *n. 306. Qu. II.*) neces- » sario requiritur Consecratio utriusque speciei. Cæterùm rectè » dicit ipse *Tourn.* quòd Ecclesia in hoc præcepto nunquam dis- » pensavit, nec unquam dispensabit; Communiter enim cum » *Suar. Lugo, Conc. Salm. etc.* rejicitur id quod refert *Vola- » terranus l. 7. Georg. Salm. c. 4.*, nempe quòd Innoc. VIII. » dispensaverit cum Norvegis, ut possent consecrare panem, et » calicem sine vino, quod utique incredibile est.

Dubitatur 3. an consecratio unius speciei sine altera sit valida? Nemo dubitat quin valida sit, si id casu accidat, ut mox infra dicetur in casibus à *Busemb.* allatis. Dubium igitur fit, an validè consecret Sacerdos, qui positivam habet intentionem consecrandi unam tantum speciem sine altera? Negat *Lugo de Euchar. d. 19. n. 103.* quem sequitur *Renzi eod. tit. q. 45.* Quia (ut ait) ratio Sacramenti nequit dividi à ratione Sacrificii; Sacerdos enim non accipit potestatem conficiendi hoc Sacramentum, nisi sacrificando, ut patet ex forma Ordinationis: « Accipe potestatem offerendi Sacrificium tam pro » vivis, quam pro defunctis. » Unde, cum ad essentiam Sacrificii pertineat consecratio utriusque speciei, juxta probabilior sententiam quam infra afferemus *n. 306. Qu. II.* sequitur, quòd qui Sacrificium non offert, neque Sacramentum conficit. Alii verò communiter affirmant, ut *Suar. d. 43. sect. 2. Spor. t. 3. p. 109. n. 130. Salm. c. 4. n. 36. Dian. p. 10. tr. 16. R. 7. Bon. d. 4. q. ult. p. 3. num. 2. cum Con. Fill. Henr. Reg. etc.* Ratio, quia, in omni Sacramento semper ac Minister formam profert super materia cum debita intentione, perficit Sacramentum. Hæc sententia est quidem valde probabilis, sed ratio *Lugonis* non videtur improbabilis, nec obstat auctoritas *D. Thom. in 3. par. q. 78. art. 6.* quam affert *Bon.* pro secunda sententia, nam ibi *S. Doctor* loquitur tantum contra eos, qui dicerent non consecrari Corpus, nisi postquam consecratur Sanguis, quod certè falsum est.

197. — « Dixi 1. *Per se*; quia per accidens, et præter intentionem, aliquando unam posse solam consecrari absque » peccato, docet *Tan. d. 5. qu. 2. dub. 5. n. 27.* dicitque esse » communem, v. g. in his casibus.

« 1. Si quis aquam, vel alium liquorem pro vino conse- » crasset, neque defectum intelligeret nisi diu post, aut post- » quam advertisset, neque posset haberi aliud vinum: vel » quamvis haberet, non posset tamen illo uti sine gravi scan- » dalo, vel vitæ periculo* (*Vel sine magno simili incommodo,* » ut *Salm. c. 4. n. 38. cum Suar. Bon. Regin. etc.*)* 2. Si » post consecratam Hostiam subitum mortis periculum ab hos- » tibus, vel incendium immincat, secluso tamen scandalo, » et contemptu Fidei. *Reg. l. 29. c. 4.* (Cum Salm. n. 39.)* » Si Sacerdos, Hostia consecrata, moriatur, vel animo defi- » ciens loquelam perdat, vel in amentiam incidat, nec sit alius, » qui possit sacrificium perficere. *Suar. Vasq. etc.* Si autem alius » supplere, et Sacerdos infirmus Communionem suscipere, » potest, debet Hostia dividi, eique pars dari. *Tamb. de Exp. » Sacrif. l. 1. c. 8.* (Vide Suar. d. 43. sect. 4. Spor. t. 3. » p. 109. nu. 133. Renzi qu. 46. cum Azor. Major. Henr. et Hurt. » Bon. p. 3. nu. 8. cum Reg. etc. qui ferè omnia hæc confir- » mant. Sed bene advertunt Salm. c. 3. n. 40. Mazzotta. t. 1. » p. 31. et Wigandt tr. 12. Ex. 2. n. 16. nunquam posse » Sacerdotem consecrare in una sola specie ob metum mortis ab*

» extrinseco, sive ab alio incusso ad hunc finem, ut sic conse- » cret; quia tunc ageret directè contra Præceptum Divinum, » quod est intrinsecè malum.)*

« Dixi 2. *Licite*, quia validè alterutram tantum consecrari, est » certum: ut patet tum ex facto Christi, qui panem ante con- » secravit, tum ex praxi Ecclesiæ, quæ Corpus ante sangui- » nem proponit adorandum. »

DUBIUM III.

Qualis debeat esse panis in materia Eucharistiæ.

198. An solus panis triticeus sit materia apta? — 199. Non est ad Eucharistiam materia apta, I. Panis ex oryza, leguminibus etc. II. Massa cruda, aut frixa, sive elixa. III. Panis subactus oleo, lacte etc. Quid si aqua non naturali? IV. Hostiæ rubræ. V. Panis corruptus. — 200. Quinam panis est materia dubia; An ex farre, sili-gine, amylo? — 201. Quinam panis est materia valida, sed illicita? I. Si modicè alii rei permixtus. II. Si mucidus. — 202. Validè etiam, sed illicitè consecrant Latini in fermentato, et Græci in azymo. — 203. Dub. 1. Quid si Latinus transeat per Græciam, vel contra? Dub. 2. An Latinus possit celebrare in fermentato ad dandum Viaticum? — 204. De hostiæ fracta, vel maculata. — 205. De figura hostiæ consecrandæ. Et an liceat celebrare cum hostiæ minori?

198. — « RESP. I. solus panis triticeus, in conviviis commu- » niter usitatus, qualis morali hominum judicio tantum censetur » ille, qui ex farina triticea, et aqua naturali mixtus, et igne » tostus, sive assus, atque in sua specie incorruptus est: quia » hic solus simpliciter dicitur panis, alius verò non nisi cum ad- » dito, v. g. hordeaceus.

Unde resolves:

« 1. Falsum est, quod docuit *Cajet.* Eucharistiam posse con- » secrari ex quovis pane cujusvis speciei, dummodo sit aptus ad » vescendum.* (*Idem docet D. Thom. 3. p. qu. 74. art. 4. » Catech. Rom. p. 2. n. 13. et Salm. c. 4. n. 5. cum Lugo, » Pal. Fill. et alii commun. Et patet ex Decr. Eugenii, ubi » dicitur de Eucharistia: Cujus materia est panis triticeus, et » vinum de vite. Confirmatur à Missali Rom. ubi: Si panis » non sit triticeus, non conficitur Sacramentum*)*.

199. — « 2. Non est apta materia ad validam consecratio- » nem. I. Panis ex oryza, avena, milio, pisis, fabis, amygdalis, » aliisque leguminibus, et arborum fructibus, vel etiam ex » hordeo confectus; quia hæc omnia, communi usu, et opi- » nione censentur specie distingui à tritico. *Laym. Bonac. » Card. de Lugo d. 4. sess. 1. II. Massa triticea cruda, vel » non cocta per modum panis, sed frixa, vel elixa, ut sunt » placenta, libum, sive differant specie, sive non.* (Salm. » c. 4. n. 11. cum Fill. Pal. etc.)* III. Panis subactus aquis arti- » ficialibus, vel oleo, butyro, lacte, et ovis, saccharo, aliove*

» liquore, qui aqua naturali non sit mixtus, quia non est panis
 » usualis. Ita *Laym. lib. 5. tr. 4. c. 9. Cajet.* tamen et qui-
 » dam Recentiores contrarium docent, quare est saltem ma-
 » teria dubia; idque confirmat *Missale Rom. tit. de defect. et*
 » *Cardin. de Lugo d. 4. sect. 1. num. 4.* unde qui hostias
 » emunt, certi sint, quod aqua naturali, et non rosacea con-
 » sectæ sint. IV. Similiter hostiæ rubræ, quibus sigillantur lit-
 » teræ, non sunt materia valida, vel minimum dubia: quia
 » per admixtionem cinnabaris notabiliter alterantur. *Card. Lugo*
 » *dist. 4. sect. 1. quod Ant. Perez apud Dian. p. 7. t. 12. R. 1.*
 » limitat, si multum cinnabaris sit mixtum, si autem sit valde
 » parum, censet probabile, quod sit materia valida; illicita ta-
 » men* (*Vide dicta de Bap. n...*) * V. Panis substantialiter
 » corruptus. VI. Panis subactus aqua marina. *Fag. apud Dian.*
 » *p. 9. tr. 9. R. 58.* ubi ipse contrarium docet, eò quod illa sit na-
 » turalis aqua.* (*Et cum Diana consentit Renzius c. 1. q. 18.*
 » *Ac revera nescio intelligere, cur panis confectus aqua maris*
 » *non sit verus panis, cum aqua maris sit vera et naturalis aqua,*
 » *sicut diximus de Baptismo n. 103. et docet S. Thom. 3. p.*
 » *q. 66. art. 4. ad 1. Secus verò quidem dicendum si farinæ miscea-*
 » *tur aqua rosacea vel quicumque alius liquor, quia tunc non es-*
 » *set verus panis usualis, ut dicit idem S. Doct. q. 74. a. 7. ad 3.)**

200. — « 3. Panis ex farre, sive spelta, item ex siligine, est
 » materia dubia: quia alii dicunt, solis accidentibus propter
 » loci sterilitatem, alii specie distingui à tritico: ideoque non
 » licet, saltem uti pro Sacramento, quia hoc exponeretur peri-
 » culo. V. *Auct. cit.* (S. Th. 3. p. q. 74. art. 3. ad 2 et 5.*
 » *S. Bonao. Caj. etc. apud Croix l. 6. p. 1. n. 421. dicunt*
 » *siliginem esse verum triticum; sed negant Concina, Palaus, et*
 » *plures; Unde Carden. apud Croix; et Tourn. t. 5. p. 369.*
 » *Renzi qu. 9. cum Bon. recte docent esse mortale, in siligine*
 » *consecrare, prout in materia dubia. Amylum autem certè non*
 » *est materia apta. Croix n. 423. Salm. n. 14. cum S. Th.*
 » *Lugo, et communi contra aliquos.)**

201. — « 4. Valida, sed illicita est materia. I. Si aliquot
 » grana, vel guttæ alterius speciei cum tritico, et aqua misce-
 » antur, ita ut triticum tamen, et aqua plurimum prædominetur
 » quia si major pars non sit triticum et aqua, non erit materia va-
 » lida, de quo monendi sunt illi, qui hostias coquunt. *Bon. d. 4.*
 » *q. 2. p. 1. n. 6. Laym. c. 2.* (S. Th. q. 74. a. 3. ad 3. idem*
 » *docet, dicens: si sit modica admixtio alterius frumenti ad mul-*
 » *tò majorem quantitatem tritici, poterit exinde confici panis,*
 » *qui est materia hujus sacramenti. Si verò sit magna permixtio,*
 » *putà ex æquo vel quasi, talis permixtio speciem mutat, unde*
 » *panis exinde confectus non erit debita materia. Et sic etiam*
 » *dicunt Salm. c. 4. n. 8. et 10. communiter)** II. Panis mucidus,
 » qui ad corruptionem disponitur, *Bon. l. c. n. 5.* (Hoc esset,*
 » *si sapor aliquo modo mutaretur, et tunc esset mortale illo uti;*
 » *Palaus, et Conin.)**

202. — « 5. Perinde est ad valorem Sacramenti, sive panis sit
 » azymus, sive fermentatus, ut definit *Trid.* quia uterque est
 » usualis, et propriè dictus panis. Interim in suis Ecclesiis La-
 » tini in azymo, et Græci in fermentato conficere tenentur,
 » sub præcepto gravi, et culpa mortali, à qua non excusat ne-
 » cessitas, v. g. dandi viaticum. Vid. *Bon. d. 4. qu. 2. p. 1. Fill.*
 » *tom. 4. c. 3. q. 8. Card. de Lugo l. c.*

Et est commune cum *Soto, Suar. Laym. et Salm. c. 4. n. 19.*
 Sic enim tradidit *Conc. Florent. in Decreto ad Armenos. §. 2.*
 « Definimus, in azymo, sive fermentato pane tritico Corpus
 » Christi veraciter confici. Sacerdotesque in alteruto ipsum Do-
 » mini Corpus conficere debere, unumquemque juxta Ecclesiæ
 » suæ sive Orientalis, sive Occidentalis consuetudinem. » Hinc
 N. SS. P. Bened. XIV in *Constit. super Ritibus Græcorum*
 edita an. 1742. *Etsi Pastoralis. §. 6. nu. 10. sub penis perpetuæ*
suspensionis à Divinis confirmat prohibitionem, ne Latinus, aut
 Græcus præter proprium ritum celebret.

203. — Sed dubitatur 1. An Latinus in locis Græcorum pos-
 sit celebrare in fermentato, et Græcus in Locis Latinorum in
 azymo? Conveniunt DD. quod si inter Græcos invenitur Eccle-
 sia Latinorum, in qua Latinus Ritus servatur, Sacerdos latinus
 debeat consecrare in azymo; et sic è converso. Ita *Suar. d. 44.*
sect. 4. v. illud, Cont. Tourn. t. 5. p. 370. in fine. Holzm. n. 242.
Spor. n. 149. et Salm. c. 4. n. 21. cum Sanc. Bon. etc. commu-
 niter. Dubium est, quando Latinus transit per Græciam (vel
 contra). Censet *Ledes. apud Salm. n. 20. teneri ad celebran-*
 dum in fermentato. E contrario *Vasq. d. 74. c. 3. Conc. t. 8.*
p. 249. et Aversa qu. 2. sect. 4. dicunt teneri celebrare in azymo.
 Cæterum communiter, et probabilissimè *Nat. Alex. art. 3.*
prop. 4. Reg. 12. Antoine c. 1. q. 2. Suar. Tournely, et omnes
 alii mox citati docent Latinum tunc posse celebrare sive in
 fermentato, sive in azymo. In fermentato, juxta doctrinam
 D. Augustini *Ep. 118. (nunc 58.) cap. 2.* ubi sic ait: « Nec dis-
 » ciplina ulla est melior gravi prudentique Christiano, quam ut
 » eo modo agat, quo agere viderit Ecclesiam ad quamcumque
 » fortè devenerit. » Potest etiam celebrare in azymo, tum
 quia, etsi bene facit qui morem regionis, ubi reperitur, sequi-
 tur, ad id tamen non tenetur, ut advertunt *Suar. l. c. et Glossa*
in c. Quæ contra, Dist. 8. tum quia Leo Papa in *Epist. ad*
Michaellem Cæsar. c. 29. monet (uti refert *Suar.*) ut unus-
 quisque juxta suæ Ecclesiæ ritum celebrare sinatur, etiamsi
 in alieno solo versetur.

Dubitatur 2. An in casu necessitatis, ad præbendum Viaticum
 infirmo possit Sacerdos latinus consecrare in fermentato? Affir-
 mant *Major, et Tanner. apud Renzi c. 1. q. 4.,* quia, ut dicunt,
 præceptum Divinum suscipiendi Viaticum prævalere debet præ-
 cepto humano celebrandi in azymo. Sed negat communis, et pro-
 babilior sententia, quam tenent *Navar. c. 21. n. 3. Tourn. l. c.*
Antoine de Euch. q. 2. Suar. D. 66. sect. 5. cum Soto, Gabr. Led.

Vict. item *Diana part. 10. tract. 16. R. 39. Croix. n. 431. Renz. l. c. cum Palao, Laym. Tum. et Bonac.* Ratio, quia in hoc casu præferenda est reverentia erga tantum Sacramentum utilitati Proximi, cui tale Sacramentum non est simpliciter necessarium.

204. — Secluso autem scandalo, est tantum veniale sine rationabili causa consecrare hostiam fractam, vel maculatam; nisi fractura, vel macula esset enormis: tunc enim esset mortale, ut *Croix n. 432. cum Quart. et Pasq.* Si tamen fractura deprehendatur post oblationem, licet talis hostia consecrabitur, nisi scandalum Populi timeatur. *Croix ib. cum Gob.*

205. — « Resp. 2. Ex præcepto Ecclesiæ panis consecrandus » debet esse figura orbiculari (in Ecclesia latina) et integra. Dixi » *Latina*, quia Græci quadratum adhibent, et in particulis triangularem, ut habet *Arcud.* Licere etiam in hostia minore, quæ » his datur Laicis, quando alia haberi non potest, et scandalum » abest, celebrare privatim; imò, si causa urgeat, etiam publicè » die festo, docet *March. in Candel. t. 4. c. 5. q. 3. Dian. par. 5. t. 13. R. 80. et p. 6. t. 7. R. 17. et Tamb. de exped. sacrif. l. 2. c. 8. et Avers. q. 11. sess. 12.* eò quòd nullum sit præceptum » neque constet de consuetudine obligante sub præcepto. » (*Id admittit Tamb. §. 8. n. 16. etiam causa devotionis; et consensunt Ronc. c. 2. qu. 6. R. 3. cum Quarti, et Elb. p. 69. num. 15. cum Gob. si absit scandalum, quod potest præcaveri monendo populum. Imò addit Ronc. quod tenetur Sacerdos in hostia minori consecrare, si dandum esset Viaticum infirmo*) : » Quo casu, elevare adorandam majorem ab alio præconsecratam, licere vult idem *Tam. l. c. contra March. et Diana, ll. cc.* » Non licet autem parvam sumere, et majorem relinquere » (v. gr. ad exponendam in hierotheca), nisi ipse eadem Missa » etiam istam consecraverit, quia debet communicare de suo sacrificio. *Tamb. l. c.* Quare malè facit parochus, qui renovaturus Eucharistiam, hostiam ab alio consecratam ipse sumit, » et à se consecratam reponit in Sacratio, vel hierotheca. *Tamb. l. c. Cardin. de Lugo d. 19. Sect. 4.*

DUBIUM IV.

Quale vinum sit materia Eucharistiæ.

206. Quale vinum non est materia apta? I. Sicera, etc. II. Agresta. III. Acetum. IV. Uvæ. V. Mustum decoctum. — 207. Quale est materia valida, sed illicita? I. Mustum. II. Vinum permixtum. III. An acescens? Vide infra Qu. I. IV. An congelatum? Vide infra Qu. II. — 208. An sub præcepto gravi aqua miscenda est vino? Et qualis aqua, et in quam quantitate? Et an mixtio facienda in calice? — 209. An aqua mixta vino immediate convertatur in Sanguinem? — 210. Quænam quantitas aquæ immiscenda in calice? Quid si Sanguis cadat super altare, linteum, aut corporale, etc.

206. — « RESP. I. Solum vinum vitis, ut docet Fides, et definitum est in Florentino.

Unde resolves :

« 1. Non est materia apta ad validam consecrationem I. Si- » cera, et quicumque liquor ex moris, malogranatis, etc. sive » dicatur vinum, sive non. II. Agresta, sive omphacium, id » est, succus ex uvis immaturis expressus; quia non est vinum, » sed in via ad vinum, cujus naturam nondum induit; habetque » se, sicut massa cruda respectu panis. *Laym. t. 4. c. 2. n. 5 et 6.* Succum tamen ex uvis passis expressum consecrabilem esse » putat *Franc. Amic. apud Dian. pag. 7. c. 12. R. 8.* eò quòd » verum sit vinum. III. Acetum, quod est vinum substantialiter » corruptum. *ibid.* Quòd si post sumptionem (imò etiam ante » eam, post consecrationem Calicis) dubium incidat, fueritne » acetum, an vinum, esse præsumendum, quòd fuerit vinum, » docet *Tamb. l. 2. exped. sacrif. c. 8.* » (*Sed vide mox dicenda subsequenti adnotatione.*) » IV. Uvæ, seu vinum intra » uvæ contentum, vel imbibitum in offa panis, tum quia non » tam est potus, quàm cibus; tum quia succus ille non dicitur » propriè vinum, donec sit expressus; tum quia in eo statu non » satis ad sensum demonstratur per formam. *Card. de Lugo d. 4. n. 11 et 12. Laym. etc.* V. Sapa, seu defrutum, id est » mustum ad dimidiam seu tertiam partem decoctum, quia non » est ampliùs vinum, nec potus, sed cibus. *Bon. l. c.* VI. Lora, » id est aqua expressis acinis superfusa. *Fill. t. 4. c. 3. Card. de Lugo d. 4. sect. 1. n. 9.*

Adverte quæ de his habentur in Rubr. *Missalis Tit. 4. n. 1.* » Si vinum sit factum penitus acetum, vel penitus putridum, vel » de uvis acerbis, seu non maturis expressum, vel ei admixtum » tantum aquæ, ut vinum sit corruptum, non conficitur Sacra- » mentum. » Notandum autem quòd vinum *de uvis acerbis* tunc » est ineptum, quando nullam habet speciem vini, ut docet *D. Th. 3. p. qu. 74. art. 5. ad 3.* ubi ait : « Agresta est in via generationis, et ideo nondum habet speciem vini, et propter hoc » de ea non potest confici hoc Sacramentum. »

Quoad vinum autem acetum, si post Consecrationem Sacerdos prudenter dubitat, an vinum fuerit verum acetum, dicunt *Tamb. de Sacr. Miss. l. 2. c. 8. §. 5. n. 6. et Spor. c. 3. n. 157.* cui adhærent *Bus. ut supra, et Mazzot. t. 3. p. 118.* judicandum fuisse materiam aptam, tum quia possessio stat pro substantia vini; tum quia non est turbandum Sacrificium sine certo fundamento. Verumtamen *La Croix l. 6. p. 2. n. 535. Pasq. qu. 318. et Aversa qu. 11. s. 16.* rectè censent supplendam esse Consecrationem illam, ne Sacrificium relinquatur in periculo non integritatis, contra præceptum faciendi Sacrificium integrum. Debiles autem sunt rationes oppositæ; quomodo enim possessio potest esse pro vino, quando dubitatur, an tempore Consecrationis vinum fuerit vel ne? Ex alia vice, ad discernendum an verè facta fuerit Consecratio, hic non præsumptio, sed rei veritas attendenda est. Sacramentum autem non est

quidem turbandum sine certo fundamento, sed dicimus jam certum existere fundamentum sive obligationem integrandi Sacrificium, quando certum est dubium de Consecratione peccata. Puto tamen non esse aliud vinum certum rursus consecrandum absolute, quia tunc idem urgeret periculum faciendi secundum Sacrificium mutilatum, si forte prior materia fuerit verè apta: Dico igitur hanc secundam Consecrationem fieri debere sub conditione, nempe si prior materia non fuerit consecrata; periculum enim non relinquendi Sacrificium mutilatum, iusta erit causa repetendi Consecrationem sub prædicta conditione.

207. — « 2. Valida quidem consecratio, sed illicita est. I. In musto. * (In quo valide consecratur, ut ex communi Salm. c. 4. n. 30. cum Pal. Lugo etc.) *, quia non est vinum simpliciter, sed impurum, habens admixtas fœces, non consecrabiles: ideoque obstat præceptum Ecclesiæ, obligans secundum Suarez sub mortali, saltem extra necessitatem, qualis esset defectus vini veteris, et secundum quosdam etiam devotio populi; quomodo multi excusant contra Suarez, quod in quibusdam locis primitivæ uvarum in calice exprimantur. Vide Bon. l. c. II. In vino liquoribus aliis, vel aromatibus ita modicè permixto, ut naturam vini retineat. Si verò mixtio sit immo dica, erit materia dubia. III. In vino acescente: quia adhuc est vinum, sicut panis mucidus est panis. * (Vide infra Qu. I.) * IV. Probabilius etiam in vino congelato, (etsi à quibusdam propter negantium auctoritatem, dicatur esse materia dubia), tum quia adhuc retinet substantiam, et denominationem vini, estque natura sua potabile; tum quia Christus sub eo ante consecrato manet Card. de Lugo l. c. Nec refert 1. quod aqua congelata non sit materia Baptismi; quia hic essentialiter consistit in ablutione, Eucharistia verò non in sumptione. Nec refert 2. quod non sit proximè potabile: quia est per accidens, et facile tolli potest, estque par ratio in pane indurato. Non est autem idem in liquore nondum ex uvis expresso, cum non sit vinum simpliciter, et per se, ac natura sua non sit potabilis, sed comestibilis, quod vino congelato non convenit: alioquin enim jejuniū frangeret. Bonac. l. c. num. 10. * (Vide infra Qu. II.) *.

« Peccat tamen, qui in congelato consecrat, ideoque si hyeme congelavit calix, calore manuum, aut halitus, aliove modo solvendus est. Fill. t. 4. c. 3. Laym. l. 5. t. 4. c. 2.

« 3. Valida et licita est consecratio in vino, sive albo, sive rubro, etsi etiam specie physica differant: cum utrumque habeatur, et sit simpliciter vinum de vite. Bon. p. 2. n. 2. Card. de Lugo l. 4.»

Quærit. I. An peccet mortaliter Sacerdos, qui consecrat in vino acescente? Dicunt Salm. de Euchar. c. 4. n. 26. Pal. eod. tit. pag. 4. n. 9. cum Suar. Vict. Vasq. Laym. et Conc. ac Bon. p. 2. n. 5. cum aliis, tunc peccare mortaliter, quando vinum est

proximum aceti naturæ, ita ut dubitetur, an qualitates vini jam amiserit. Veneror auctoritatem tantorum DD. Sed nescio quomodo hæc opinio sustineri possit, cum expressè adversetur rubricæ tit. 4. n. 2. ubi sic dicitur: « Si vinum cœperit acescere vel corrumpi, vel fuerit aliquantulum acre, vel mustum de uvis tunc expressum, vel non fuerit admixta aqua vel fuerit admixta aqua rosacea, seu alterius distillationis, conficitur Sacramentum, sed conficiens graviter peccat. » Rubrica igitur damnat de mortali, non solum qui adhibet vinum aceto proximum, sed etiam vinum, quod cœperit acescere, vel fuerit aliquantulum acre. Verum hoc principium acrimonie, sive acescentiæ intelligendum est juxta id quod docet S. Thom. 3. p. q. 74. art. 5. ad 2.: Potest tamen confici (Sacrificium) de vino acescenti, sicut et de pane, qui est in via ad corruptionem, licet peccet conficiens. Itaque in vino acescenti diversi considerandi sunt gradus, alii extra, alii intra viam corruptionis. Hinc rubrica juxta S. Thom. intelligi debet, quando vinum, vel panis jam ingressus est corruptionis limites, ita ut ad principium acrimonie jam accesserit, id est se già sia arrivato ad esser colla punta, uti loquitur Card. Lamb. Notis. 77. n. 2. Dicit præterea idem Lamb. citans Meratum t. 1. p. 3. tit. 4. cum Quarti. « Si urgeat necessitas celebrandi, seu non possit Sacerdos absque nota omittere Sacrum, ut inter Regulares contingit, qui secundum regulam celebrare tenentur, et non sit in eorum potestate aliud vinum habere, non peccant subditi eo vino utentes... Et quamvis tali vino uti sit contra reverentiam Sacrificii, ea tamen irreverentia non imputatur celebranti, sed Superiori, vel Ministro, qui est causa voluntaria illius. » Præterea, quando vinum est ita proximum aceto, ut dubitetur, an amiserit naturam vini, Consecratio erit quidem dubia, at in Rubrica hujusmodi Consecratio habetur pro certa, cum ibi dicatur, conficitur Sacramentum: Ergo juxta Rubricam, et juxta sententiam, quam tenent alii Auctores; prout Abbely de Euchar. s. 3. n. 4. et Mazz. t. 3. p. 118. omnino dicendum, esse mortale consecrare in vino acescenti, non solum quando est materia dubia, sed etiam quando est certè valida, at reputatur illicita ob irreverentiam Sacramenti. Neque huic dissentit Suarez citatus ab Adversariis pro sua sententia, cum dicat posse in hoc graviter peccari, ratione dubii, vel irreverentiæ. Et expressè id docet D. Thom. 3. p. q. 74. art. 5. ad 2. ubi ait: « Postest confici (Sacramentum) de vino acescenti, sicut et de pane, qui est in via ad corruptionem, licet peccat conficiens. » Probabiliter tamen dicunt Gob. Cas. 2. n. 164. Sport. t. 3. p. 112. n. 153. et Croix l. 6. p. 2. n. 546. quod, deficiente alio vino, liceat sine scrupulo, prout solent viri probi, adhibere vinum tantum parum acescens, sive non notabiliter acidum. Adduntque Spor. et Mazzotta, quod, urgente gravi necessitate, licitum esset uti vino adhuc notabiliter acescente, modò sit certum vinum

Quæritur II. An vinum congelatum sit materia valida?

Adsunt tres sententiæ. Prima sententiæ negat; quam tenent Lessius in 3. p. q. 74. art. 5. n. 24. Conc. t. 8. pag. 251. num. 7. item Armilla, Led. Alan. Henr. etc. apud Renzi de Euchar. c. 1. q. 35. et probabilem putant Salm. eod. tit. 4. n. 34. Ratio (ut dicunt) quia sicut panis consecrandus debet esse aptus ad comestionem, sic vinum ad potum: Vinum autem congelatum non est potui idoneum. Secunda tamen sententiæ verior affirmat, et hanc tenent Sporer nu. 159. Salm. num. 32 et 33. Anacl. pag. 556. n. 25. Renzius l. c. cum Pontio Pasq. Tamb. Leand. etc. et probabiliorē putat Holzm. num. 847. Suar. D. 45. sect. 1. in fine. Ratio, quia vinum congelatum, quamvis actu non sit potabile, est tamen potabile de sua natura, sicut est comestibilis panis durus. Idque clarè probatur ex Rubr. Missal. de Defect. §. In hyeme; ubi S. Pius V sic statuit: « Si in hyeme sanguis » congeletur in calice, involvatur calix pannis calefactis, etc. » donec liquefiat. » Ergo supponit Pontifex per congelationem minimè corrumpi species vini, aliàs ibi desineret esse sanguis Christi; vinum enim, cum semel suam amisit naturam, non potest ampliùs eam reacquirere, nam ex vulgari Philosophorum axioma, à privatione ad habitum non datur regressus. Ergo vinum congelatum est verum vinum. Huic rationi nescio quomodo responderi possit. Tertia verò sententiæ, quam tenent Pal. p. 4. n. 8. Contin. Tour. p. 381. et Salm. d. n. 34. docet esse materiam dubiam, cum prima sententiæ non careat omni probabilitate. Cæterum ego censeo nulli licitum esse consecrare in vino congelato; saltem propter reverentiam erga tantum Sacramentum. Sed si vinum fuerit congelatum, et postea liquefiat, valde probabile videtur cum Suar. Salm. et Con. licitè posse fieri in eo Consecrationem. At casu quo Sacerdos illicitè consecrasset vinum congelatum, tenendum est pro verè consecrato, nec ille licitè posset alterum vinum consecrare, quia puto primam sententiæ nulla pollere solida probabilitate.

208. — « Resp. 2. Vino consecrando debet, non ex necessitate Sacramenti, sed gravis præcepti sub mortali obligantis secundum Card. de Lugo de Euch. d. 15. s. 2. n. 22. misceri aqua: » (Cum Catech. Rom. n. 16.) » Idque cæremonialiter, et in ordine ad sacrificium. Est certum, ut constat ex Trid. sess. 22. c. 7 et 9. » (Et priùs præscriptum fuit c. 2. de Consec. dist. 2. » Utrum verò hoc præceptum sit etiam Divinum? Affirmant Valent. » Gran. etc. Negant Suar et Vasquez: Utraque est probabilis.) » An autem aqua ista immediatè convertatur in Sanguinem, necne, » disputant Schol. Vid. Con. vel præp. hic Card. de Lugo dist. 4. » sess. 3. » (Vide mox dicenda n. 209.) »

« 1. Si mixtio hæc omittatur, valida tamen est consecratio, » etsi illicita mortaliter. Ita omnes communiter. »
 « 2. Miscenda est aqua naturalis, eaque modicissima, ut habet Florentinum, una scilicet, vel altera gutta; ita tamen, ut sit » sensibilis, et saltem non excedat tertiam partem vini: alioqui » reddet materiam dubiam. Bon. p. 4. n. 4. ex S. Thoma, Con.

» etc. » (Vide dicenda n. 210.) » Qui autem misceret rosaceam, » vel aliam artificialem, etsi in necessitate, etsi validè consecraret, peccaret tamen mortaliter. S. Th. Mol. Diana, p. 6. t. » 7. R. 18, quia ageret contra præceptum, et consuetudinem Ecclesie in re gravi » (Est commune cum Salm. c. 4. num. 68.) »
 » Quam ob causam etiam mortale censet Fagund. p. 2. l. 2. c. 4. » pers. etc. miscere calidam: quod tamen aliis quibusdam nimis » durum videtur apud Dian. l. c. ubi addit ipse, si in frigidissima regione consuetudo id habeat, ne fortè vinum congelescat, posse sine ullo peccato fieri.

« 3. Mixtio illa faciendâ est non in dolio, vel ampulla, aliove » vase, sed in ipso calice, neque domi, sed in ipso Sacro, ut » fit communiter, vel ante offertorium, vel certè immediatè ante » Sacrum, ut fit apud quosdam: idque vel ab ipso Sacerdote, » ut in Missa privata; vel à Subdiacono, ut in solemnibus: neque » enim sufficit, si caupo illud diluerit. Bonac. l. c. » (Cum S. Th. t. 8. ad 3. quòd, ut ait, si apponeretur aqua dolio, non sufficeret ad significationem hujus Sacramenti.) »

« 4. Si mixtio hæc sit omissa, idque notetur ante consecrationem calicis, adhuc faciendâ est, secus si post. Bon. l. c. » n. 5.

« 5. Præceptum hoc mixtionis non extenditur ad illam, quæ » fit post Communionem, ad ablutionem oris, et digitorum. » Vide de his Missale Romanum, item Bon. d. 4. q. 2. p. 4. Laym. » l. 5. tr. 4. c. 2. »

209. — Quæritur I. An aqua vino permixta convertatur in Sanguinem Christi? Et an immediatè? Non est quidem de Fide, aquam in Sanguinem converti, tantum enim Innocentius III. dixit in c. cum Marthæ, de Cel. Miss. probabiliorē esse sententiæ affirmativam, quæ revera hodie est communis inter Theologos, ut omnes docent cum S. Th. p. qu. 3. 74. art. 8. qui ait opinionem oppositam subsistere non posse. Circa modum autem conversionis, alii dixerunt, quòd, sicut vinum convertitur in Sanguinem, ita aqua convertitur in aquam, quæ fluxit è Latere Christi; sed idem S. Doctor loc. cit. ait: « Nec hoc » rationabiliter dici potest, quia secundum hoc aqua seorsim » consecraretur à vino, sicut vinum à pane. » Alii verò, ut idem S. Th. l. c. Scotus D. 11. q. 7. n. 2. Gonet Man. tom. 6. pag. 208. Frassen. tom. 11. p. 94. et communissimè Thomistæ, et Scotistæ cum Catech. Roman. cap. 7. num. 17. dicunt aquam immediatè converti in vinum et mediatè in Sanguinem Christi. Ratio, quia non convertitur in Sanguinem nisi materia consecrabilis, quæ tantum est vinum de vite, ex concilio Florentino et Tridentino; unde aqua non potest converti in Sanguinem, nisi priùs convertatur in vinum. Nec obstare dicunt Rubricam Missalis, quæ jubet, ut si ex oblivione non sit aqua immixta in Calicem, apponatur statim ante Consecrationem; quo casu videtur non posse tam cito fieri conversio aquæ in vinum, et tunc adesset periculum idololatriæ, quia adoraretur materia non consecrata. Nam respon-